

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **M.B.C. INVEST, a.s.**, se sídlem Vraclavská 200/II., Vysoké Mýto, zastoupeného JUDr. Leošem Strouhalem, advokátem se sídlem Vraclavská 200/II., Vysoké Mýto, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Hradci Králové**, se sídlem Horova 17, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2008, č. j. 2451/08-1200-602944, ve věci penále za prodlení daňových povinností, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 1. 2009, č. j. 30 Ca 49/2008 - 22, o návrhu na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2008, č. j. 2451/08-1200-602944. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti platebnímu výměru Finančního úřadu ve Vysokém Mýtě (dále též „správce daně“) ze dne 28. 8. 2006, č. j. 43295/06/274970/3499, kterým byl stěžovateli sdělen předpis penále ve výši 4 022 805 Kč za prodlení s platbou daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2000.

Současně stěžovatel navrhuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti s tím, že realizace a následky napadeného rozhodnutí pro něho znamenají nenahraditelnou újmu spočívající v zásahu do majetkových práv. Tvrdí, že přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Za nenahraditelnou újmu přitom stěžovatel považuje: „... *hrozící výkon rozhodnutí o vyměření penále ve výši cca 4 mil. Kč. Stěžovatel se obává, že by mohlo do rozhodnutí soudu dojít k realizaci výkonu rozhodnutí, což by vedlo k jeho faktické likvidaci.*“

Toto své tvrzení stěžovatel k výzvě soudu (provedené usnesením ze dne 15. 4. 2009, č. j. 9 Afs 56/2009 - 45) doložil přiznáním k dani z příjmů právnických osob ze rok 2008 a rozvahou, z nichž vyplývá, že eviduje daňovou ztrátu minulých let v celkové částce 11 785 726 Kč, kterou v dalších obdobích umořuje, k čemuž slouží veškeré jeho zisky (v současné době zbývá k umoření stále částka 3 059 865 Kč). Dále stěžovatel v rozvaze vykázal hodnotu zůstatkové ceny hmotného majetku částkou 4 269 00 Kč, jenž představuje zůstatkovou cenu budovy – sídla stěžovatele, jejímž je vlastníkem; jak ovšem vyplývá z doloženého výpisu z listu vlastnictví č. 3371, tato nemovitost je zatížena jednak zástavním právem ve prospěch České spořitelny, a. s., pro pohledávku 7 000 000 Kč s příslušenstvím a jednak zástavním právem Finančního úřadu ve Vysokém Mýtě pro pohledávku ve výši 5 887 540 Kč s příslušenstvím. Dále stěžovatel předložil výpis ze svého bankovního účtu, ze kterého je zřejmé, že nedisponuje finančními prostředky, které by mohl použít při případném výkonu rozhodnutí předepsaného penále. Podle svého vyjádření: *„veškeré finanční prostředky, které stěžovatel obdrží, používá výlučně k úhradě svých závazků vůči svým zaměstnancům a státním správám a na závazky zajišťující nezbytný provoz stěžovatele.“* V této souvislosti stěžovatel současně uvedl, že řádně hradí pravidelně měsíčně svůj závazek vůči Finančnímu úřadu ve Vysokém Mýtě, který na základě zvážení majetkové situace stěžovatele vydal rozhodnutí ze dne 22. 4. 2009, č. j. 24605/09/274970604373, a č. j. 24634/09/274970604373, o povolení splátek daně. Důsledky případného neprodleného vymáhání penále ve výši 4 022 805 Kč by tak mohly postihnout samotnou existenci stěžovatele jako ekonomického subjektu; takovou hrozbu, tj. reálnou hrozbu zániku stěžovatele jako subjektu práv, je dle názoru stěžovatele nutno považovat za újmu, která je nevratná a zásadně se dotýká jeho esenciálních zájmů a postavení a lze ji po právu vnímat jako nenahraditelnou.

Žalovaný se k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku vyjádřil tak, že ho považuje za neopodstatněný, přičemž poukázal na to, že správce daně maximálně vyhověl žádosti stěžovatele o posečkání s platbou penále a termín posečkání byl několikrát prodlužován, naposledy do 1. 6. 2009. Proto žalovaný přiznání odkladného účinku nedoporučil.

Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (zde stěžovatele) nenahraditelnou újmu a přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. tedy obsahuje 3 podmínky: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí znamenat pro žalobce (resp. stěžovatele) nenahraditelnou újmu; (2) přiznání odkladného účinku se nesmí nepřiměřeně

dotknout nabytých práv třetích osob; a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s veřejným zájmem.

V tomto ohledu se proto Nejvyšší správní soud primárně zaměřil na zkoumání, zda stěžovatel uvádí skutečnosti, které by dokládaly možnost vzniku nenahraditelné újmy, jež představuje neurčitý právní pojem, který již byl Nejvyšším správním soudem vyložen, např. v usnesení ze dne 5. 10. 2004, č. j. 6 Afs 25/2003 - 59, publikovaném na www.nssoud.cz: „*Nenahraditelná újma, která by stěžovateli při výkonu nebo jiných právních následcích rozhodnutí mohla vzniknout, a jež je základní podmínkou pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (§ 73 odst. 2 s. ř. s.), musí představovat výjimečný a závažný stav, který již nelze v dalším běhu času nijak odčinit.*“

Odkladný účinek lze proto možno přiznat pouze na základě řádně odůvodněného návrhu, tedy pokud stěžovatel zcela individualizovaně svými tvrzeními obsahově naplnil právní pojem nenahraditelné újmy. Typicky se tak stane uvedením konkrétních práv a chráněných zájmů, které by výkonem rozhodnutí byly trvale dotčeny. Vznik nenahraditelné újmy má totiž mimořádný charakter a jako takový lze dovodit právě i případný postih samotné existence stěžovatele jako ekonomického subjektu a zásadního ohrožení jeho podnikání (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, publikované pod č. 786/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud se tudíž ztotožňuje se stěžovatelem, který svými tvrzeními a doloženými podklady pojem nenahraditelné újmy naplnil, neboť jeho případnou ekonomickou likvidaci a zánik, který nelze v důsledku realizace rozhodnutí žalovaného, resp. správce daně vyloučit, by již nebylo možné nijak zhojit.

V návaznosti na další dvě podmínky pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že je zároveň zřejmé, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se v daném případě nedotýká práv třetích osob a nelze ani tvrdit, že by přiznání odkladného účinku bylo v daném případě v rozporu s veřejným zájmem. Naopak je třeba připomenout, že nepřiznáním odkladného účinku by byla popřena samotná soudní ochrana poskytovaná správním soudnictvím namísto toho, aby představovala skutečnou efektivní právní ochranu, což rozhodně nelze považovat za souladné s veřejným zájmem a nic na tom nemění ani vyjádření žalovaného. Ostatně jím připomínané dosavadní posečkání s platbou penále (ze strany správce daně) implikuje současnou tíživou ekonomickou situaci stěžovatele a tím spíše je na místě vytvoření, resp. prodloužení takového prozatímního stavu, aby pro stěžovatele mělo vůbec smysl dále se soudit a aby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o věci samé mělo reálný význam a neposkytovalo stěžovateli pouze hypotetickou či spíše iluzorní soudní ochranu.

S ohledem na vše výše uvedené Nejvyšší správní soud rozhodl o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tak, jak je ve výroku uvedeno.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2009

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu